

Geachte XXX,

Allereerst willen wij, burgemeesters van Almere, Capelle aan den IJssel, Helmond, Lelystad, Nieuwegein, Nissewaard, Purmerend en Zoetermeer, u van harte feliciteren met de totstandkoming van het hoofdlijnenakkoord. Nu het formatieproces bijna klaar is en u samen werkt aan de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord, vragen wij uw aandacht voor onze 'New Towns'.

De lessen van 60 jaar wonen en bouwen

Ruim zestig jaar geleden stond Nederland, net als nu, aan de vooravond van een enorme woningbouwopgave. In de jaren '70 en '80 zijn onze steden aangewezen als groeikernen om de krapte aan ruimte voor wonen op te vangen. Met veel succes: veel mensen vonden een prettige nieuwe woonplek met veel ruimte en groen. Inmiddels wonen ruim 1,3 miljoen mensen in onze New Towns. De New Towns kunnen hierdoor waardevolle lessen delen bijvoorbeeld voor de nieuwe grootschalige woningbouwgebieden. En we leveren zelf ook in de komende decennia een aanzienlijke bijdrage aan de grote woningbouwopgave in ons land.

Kansrijke oplossingen voor toekomstbestendige New Towns

De New Towns onderscheiden zich van andere Nederlandse gemeenten. Als het gaat om de hoeveelheid groen in drukke stedelijke regio's bijvoorbeeld, of de betaalbaarheid van de woningen. Bovendien is er vaak meer ruimte vergeleken met de 'moederstad', onder andere voor woningbouw. Ook liggen er in de voormalige groeikernen bovengemiddeld veel kansen voor de verduurzaming van de oudere wijken.

Maar er zijn ook zorgelijke patronen. Na het succes van de grootschalige woningbouw in de jaren '70 en '80, maken we nu kennis met de keerzijde van de medaille. De New Towns van nu hebben te maken met een dalende sociaaleconomische positie en toenemende problematiek op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. De trend is duidelijk - en steeds sneller - neerwaarts gericht. Recente wetenschappelijke publicaties tonen aan dat de voormalige groeikernen als categorie op sociaaleconomisch vlak het snelst dalen van alle gemeenten in Nederland. Daarnaast is er ook sprake van een grootschalige herstructurerings- en vervangingsopgave voor tal van wijken. Zowel de gebouwde wijken als hun inwoners en de omliggende infrastructuur verouderen in hoog tempo en met name in de oudste wijken allemaal tegelijkertijd.

Nu ingrijpen kan hogere kosten voorkomen

Nu aanpakken voorkomt dure ingrepen in de toekomst. Jarenlang waren New Towns onderwerp van rijksbeleid. Dat beleid heeft zijn vruchten afgeworpen én het vraagt om een grondige onderhoudsbeurt. Zonder ingrijpen ontstaan grootschalige leefbaarheidsvraagstukken en raken onze New Towns in verval. Zijn het kosten? Meer een investering.

De geschiedenis kan zich in positieve zin herhalen als New Towns blijven bijdragen aan grote vraagstukken als woningnood, verduurzaming en brede welvaart. Dat kunnen wij echter niet op eigen kracht. Daar hebben we hulplijnen voor nodig van het Rijk. De toenemende problemen in onze bestaande steden gaan de capaciteit en financiële mogelijkheden van de individuele gemeenten ver te boven.

Almere, Capelle aan den IJssel, Helmond, Lelystad, Nieuwegein, Nissewaard, Purmerend en Zoetermeer hebben de krachten gebundeld binnen de New Town Alliantie om zich samen met het Rijk, regio en partners in te zetten voor het toekomstbestendig maken en in balans krijgen van de New Towns.

Onze inzet

Wij vragen hernieuwde aandacht en financiële steun van het Rijk voor New Towns met een Nationaal Programma New Towns, gericht op het keren van de neergaande trend en het bijdragen aan de grote opgaven van vandaag en morgen.

In opdracht van onze gemeenten en BZK doen het Verwey-Jonker instituut, Bureau Louter en Platform31 verdiepend onderzoek naar de situatie van de News Towns. Dit zal inzicht geven in de vormen van beleid, acties en interventies door verschillende partijen die nodig zijn. Wij verzoeken u dit mee te nemen bij de totstandkoming van het regeerprogramma.

Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via:

Marten van der Maas (Adviseur Public Affairs van gemeente Zoetermeer) via 06 48703074

Renske Evenblij-Streekstra (Adviseur Public Affairs van gemeente Nissewaard) via 06-36405277

Namens de New Town Alliantie,

Hein van der Loo, burgemeester Almere

Cor Lamers, waarnemend burgemeester Capelle aan den IJssel

Elly Blanksma, burgemeester Helmond

Mieke Baltus, burgemeester Lelystad

Marijke van Beukering, burgemeester Nieuwegein

Foort van Oosten, burgemeester Nissewaard

Ellen van Selm, burgemeester Purmerend

Michel Bezuijen, burgemeester Zoetermeer